

Notitie 23

De Sijs (CARDUELIS SPINUS) broedvogel in het Gooi.

Een jaar na het voltooiën van de inventarisaties voor de Avifauna van Midden-Nederland kan een nieuwe soort aan de broedvogellijst van het Gooi worden toegevoegd.

Op 13 juli 1971 werd door de heer N. Verlaat op het terrein van de kwekerij Jurrisen in de gemeente Naarden het nest van een Sijs (*Carduelis spinus*) gevonden. De boomkwekerij is ongeveer 5 ha. groot en ligt aan de rand van het Naardermeer en wordt begrensd door de spoorlijn Naarden-Amsterdam en het Lagieskamp. Vanaf het najaar houden zich hier tot vlak voor het broedseizoen honderden sijen op die fourageren in de overal rond de kwekerij aanwezige elzen. De kwekerij-zelf bestaat voor het overgrote deel uit coniferen; er is geen ondergroei aanwezig. Tot voor kort werd het onkruid bestreden door te spuiten, maar van deze methode is men onlangs afgestapt. Voor de vogels schijnt het een zeer aantrekkelijk terrein te zijn; de 50.000 m² herbergen als broedvogels talrijke Merels, Heggemussen, Groenlingen, Kneuen (ongeveer 20 paar) en Houtduiven; langs het enige slootje dat de kwekerij telt heeft zelfs eens een Graspieper gebroed. Helaas gaan veel nesten verloren, doordat de Ekster hier als een teveel voorkomende predator optreedt.

Het nest van de Sijs was in een ongeveer 3½ meter hoge gammacyprus (*Gammacyprus lawsonia sterwartii*) gebouwd, die op veertig meter van de continu bereden spoorlijn stond en zat 1½ meter hoog tussen twee zijtakken dichtbij de stam. Dit is voor een Sijs wel laag want overal in de literatuur wordt vermeld, dat het nest zich altijd hoog tot zeer hoog in het naaldhout bevindt. Als bouw materiaal waren fijne takjes en plantendelen gebruikt, de voering was bekleed met haar, dat vermoedelijk afkomstig is van pony's. Bij de eerste nadering zat het vrouwtje op het nest, dat na enige minuten werd verlaten; na ongeveer na tien minuten keerden zowel het vrouwtje als het mannetje met voer terug om de ongeveer zeven dagen oude jongen te voeren; deze laatsten werden door mij geringd.

Het is de eerste maal, dat in het Gooi het broeden van de Sijs werd vastgesteld. De Avifauna van Nederland (1970) vermeldt dat de Sijs een zeldzame broedvogel is. In de loop der jaren werden 17 broedgevallen vastgesteld, welke voor het overgrote deel op de waarnemingen van vluchtige jongen berustten.

Volledigheidshalve volgen hier tot 1970 bekende gevallen:

1906: Zwolle, 1910: Helenaveen, 1929: Wylre, 1937: Woudenberg en Zwolle, 1942: Twijzel, 1948: Hoge Veluwe, 1952-1955: Apeldoorn, 1956: Hoge Veluwe, 1957: Haarlem en Apeldoorn, 1958: Apeldoorn, 1960: Maastricht.

Verder zijn er verscheidene zomerwaarnemingen, die ten dele vermoedelijk op broedvogels betrekking hebben. Het is niet onmogelijk dat er behalve het nu gemelde geval ook in het Gooi nog hier en daar in het naaldhout een Sijs gebroed heeft of tot broeden komt zonder dat het is opgemerkt. Geef daarom, wanneer U in de zomer in het Gooi ergens een Sijs geregeld hoort of ziet, dit zo snel mogelijk door aan de Avifaunacommissie.

D.A. Jonkers